

شاهکار ادبیات فارسی

مرزبان نامه

تالیف :

مرزبان بن رستم بن شروین

از شهزادگان ملوکستان

اواخر قرن چهارم هجری

روان نویسی:

دکتر غلام حضرت راسخ

سرشناسنامه: راسخ، غلام حضرت، ۱۳۳۲

عنوان قرار دادی: مرزبان نامه

عنوان و نام پدیدآور: مرزبان نامه / تالیف مرزبان بن رستم بن شروین؛ روان نویسی: غلام حضرت راسخ؛ ویراستار: هما راسخ

مشخصات نشر: قوچان: انتشارات خبوشان، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: خ، ۲۷۵ ص.

شابک: ۱۵۰۰۰ ریال: ۹-۱۱-۷۷۶۹-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتاب حاضر اقتباسی از کتاب «مرزبان نامه» تالیف مرزبان بن رستم است.

موضوع: مرزبان رستم، ۳۰۲ ق. مرزبان نامه - اقتباس ها

رده بندی کنگره: ۴۱۳۹۶ م ۵۲۶۵ الف / PIR ۸۰۵۸

رده بندی دیویی: ۸۶۳/۶۲

شماره ثبت کتابشناسی: ۴۸۷۲۴۵۸

شناسنامه کتاب

عنوان: مرزبان نامه

تالیف: مرزبان بن رستم بن شروین

روان نویسی: دکتر غلام حضرت راسخ

صفحه آرا و طراح جلد: سعید مرزبانی

تایپ: فاطمه زراعتکار

ویراستار: هما راسخ

سال نشر: ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

چاپ: خانه چاپ کتاب

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹-۱۱-۷۷۶۹-۶۰۰-۹۷۸

نشانی: قوچان - بازار مشهد، بعد از چهارراه دوم، طبقه فوقانی فیزیوتراپی توکل

تلفن: ۴۷۲۴۶۱۴۵ (۰۵۱) سامانه پیامکی: ۵۰۰۱۳۳۳۲۴۶۱۴۵



حق چاپ و نشر برای مولف محفوظ است

عنوان.....	صفحه.....
معرفی.....	۱.....
داستان کنیزک و آبکامه.....	۲.....
داستان فلاح و تعبیرکننده‌ی خواب.....	۳.....
داستان فیلسوف با مشتری.....	۴.....
مقدمه برگرداننده:.....	۵.....

باب اول

در تعریف کتاب و ذکر واضع و بیان اسباب وضع آن.....	۷.....
گفتگوی شهزاده با وزیر.....	۹.....
حکایت هنبوی با ذحاک.....	۱۲.....
خطاب وزیر با شهزاده.....	۱۴.....
خطاب ملک زاده به وزیر.....	۱۶.....
داستان خرّه نما با بهرام گور.....	۱۷.....
داستان گرگ آوازخوان با دوست چوپان.....	۲۱.....
خطاب وزیر به ملک زاده.....	۲۳.....
خطاب ملک زاده به وزیر.....	۲۴.....
خطاب وزیر به ملک زاده.....	۲۵.....
خطاب ملک زاده به وزیر.....	۲۶.....
داستان شغال خرسوار.....	۲۷.....

باب دوم

ملک نیکبخت و وصایایی که به فرزندان در وقت وفات نمود.....	۳۳.....
داستان برزگر با مار.....	۳۶.....
داستان غلام بازرگان.....	۳۸.....
داستان آهو، موش و عقاب.....	۴۵.....
داستان مرد طمع کار با نوخره.....	۴۷.....
داستان شهریار بابل با شهریارزاده.....	۵۰.....
داستان آهنگر با مسافر.....	۵۳.....
داستان رویاه با بط.....	۵۶.....

داستان بازرگان با دوست دانا	۶۰
داستان دهقان با پسرش	۶۱

باب سوم

در مورد ملک اردشیر و دانای مهران به	۶۷
داستان شاه اردشیر با دانای مهران به	۷۰
داستان سه شریک راهزن با یکدیگر	۷۴

باب چهارم

درباره دیو گاو پای و دانای دینی	۷۹
داستان پسر بیچ چشم میزبان	۸۳
داستان مرد مهمان با صاحبخانه	۸۵
داستان موش و مار	۸۶
داستان بزور جمهر با خردمند	۹۰
مناظره دیو گاو پای با دانای دینی	۹۴

باب پنجم

در مورد دادمه و دادستان	۱۰۱
داستان دزد با کیک (نوعی حشره)	۱۰۶
داستان نیک مرد با هدهد	۱۰۹
داستان خسرو با ملک دانا	۱۱۲
داستان بزور جمهر با خسرو	۱۱۸
داستان مرد بازرگان با زنش	۱۲۳
داستان رای هند با ندیم (همنشین)	۱۲۷

باب ششم

در مورد زیرک و زروی	۱۲۹
داستان زاغ ماهی خوار با ماهی	۱۳۴
داستان رمه سالار با شبان	۱۳۵
داستان موش با گربه	۱۳۹
داستان بچه‌ی زاغ با زاغ	۱۴۵
داستان درخت مردم پرست	۱۴۶
داستان زن پارچه فروش و کفشگر	۱۴۹

داستان دزد دانا	۱۵۶
داستان خسرو با خر آسیابان	۱۵۹
داستان خنیاگر با داماد	۱۶۱
داستان طبّاح نادان	۱۶۲
داستان روباه با خروس	۱۶۴

باب هفتم

در مورد شیر و شاه پیلان	۱۶۷
داستان دیوانه خسرو	۱۷۱
داستان پادشاه منجم	۱۷۹
داستان سوار شکارچی	۱۸۲
داستان شتر با شترین	۱۸۳
داستان موش تخم دزد با صاحب خان	۱۹۱
رویارویی پیل و شیر و نصرت آئین شرب پیل	۱۹۷

باب هشتم

در رابطه با شتر و شیر پرهیزگار	۲۰۱
داستان خسرو با مرد زشت‌روی	۲۰۴
آغاز حيله‌گری خرس با شتر	۲۰۶
داستان بافنده با مار	۲۰۸
داستان مارگیر و مار	۲۱۴
داستان بزرگر با گرگ و مار	۲۱۶
داستان نجار با زنش	۲۲۵
داستان ایراجسته با خسرو	۲۲۸

باب نهم

در مورد عقاب و آزادچهره و ایرا	۲۳۷
داستان ماهی و ماهی‌خوار	۲۴۴
داستان راسو و زاغ	۲۴۷
داستان پیاده و سوار	۲۴۹
شرح آئین خسروان پارس	۲۵۲
رسیدن آزادچهره به مقصد و طلب کردن یهه (کبوتر) و احوال گفتن با او	۲۵۴

۲۵۸.....	صفت کوهی که قرارگاه عقاب بود و بیان مجلس او.....
۲۵۹.....	آمدن آزادچهره به خدمت پادشاه و صحبت‌هایی که بین آن‌ها صورت گرفت.....
۲۶۲.....	بازگشت آزادچهره به خدمت پادشاه و ایراد نصیحت‌ها.....
۲۶۳.....	وصیت آزادچهره و ختم کتاب.....
۲۶۳.....	داستان مرد باغبان با خسرو.....
۲۶۷.....	ادامه‌ی کتاب.....

www.ketab.ir

بسمه تعالی

معرفی

مرزبان نامه کتابیست مستمسک بر حکایات، تمثیلات و افسانه‌های حکمت‌آمیز که مانند کلیله و دمنه با زبان وحوش و طایر و دبه و پری فراهم آورده شده. این کتاب در اواخر قرن چهارم هجری به لهجه ی قدیم دربارستان در مازندران تألیف گردیده و منسوب است به مرزبان بن رستم بن شروین پریم از ملوک طایفه ستان از آل باوند که سلسله‌ی معروفی است در تاریخ مملکت، مرزبان معاصر حکیم حنظله‌ی بادغیسی و ابوسلیک گرگانی می باشد.

پدر مرزبان اصفهبد رستم بن شهریار بن شروین بن ناصر شمس المعالی قابوس بن و شکمیر (سنه ۳۶۶-۴۰۳) بوده است و در کوهستان فریاریم و شهریار کوه، قایم مقام پدر شد. و پدرش شهریار بن شروین معاصر سلطان محمود غزنوی بوده.

اصلاح مرزبان نامه توسط سعدالدین الوراوینی بین سالهای (۶۰۷-۶۷۲) صورت گرفت. مرزبان نامه در حدود دوصدسال به زبان طبری معمول و منتشر بوده و در اوایل قرن هفتم به زبان پارسی معمول با اشعار و ضرب‌المثل‌های عرب درآورده شد.

در زمان سلطنت ابوالفتح رکن الدین سلیمان‌شاه بن قلج ارسلان ابن مسعود بن قلج ارسلان بن سلیمان بن قتاش بن سلجوق از ملوک سلجوقیه در بین سالهای (۵۸۸-۶۰۰) یکی از فضلاء آن ناحیه محمد بن غازی الملقبوی از اهل ملطبه که دبیر و سپس وزیر سلیمان شاه بود، مرزبان نامه اصلاح و انشاء گردید و آنرا به (روضه‌العقول) موسوم گردانید. از این کتاب دو نسخه یکی در کتابخانه لیدن از بلاد هلند و یک نسخه در کتابخانه ی ملی پاریس وجود دارد که داستان‌هایی بطور نمونه از آن، اینجا نقل می شود.